

Yrittäjän päivän oppimiskokonaisuus

7.–9. luokkalaisille

Nuoret tekevät vähitellen omaa koulutustaan ja tulevaisuuttaan koskevia valintoja. Kaikilla ei kuitenkaan ole vielä selkeää käsitystä siitä, millaisia ammatteja, työskentelytapoja tai yrittäjyyden mahdollisuuksia tulevaisuus voisi tarjota.

Tämä oppimiskokonaisuus tuo yrittäjyyden lähelle nuoria kahden erilaisen yrittäjätarinan kautta. Joona Takkula ja Kristiina Karvonen Penttilä kertovat omista poluistaan, tekemistään valinnoista sekä yrittäjyyden palkitsevista ja vaativista puolista.

Tarinoissa nousevat esille esimerkiksi kokeileminen, tekemällä oppiminen, suunnitelmien muuttuminen, sinnikkyys, yrityksen kasvattaminen, vastuun ottaminen ja epävarmuuden sietäminen. Tavoitteena on välittää yrittäjyydestä innostava mutta realistinen kuva.

Oppimiskokonaisuuden avulla oppilaat pohtivat:

- Millaisia reittejä yrittäjyyteen voi olla?
- Miten suunnitelmat ja tavoitteet voivat muuttua matkan aikana?
- Millaisia taitoja ja valmiuksia yrittäjyydessä tarvitaan?
- Mitkä asiat yrittäjyydessä voivat olla palkitsevia tai vaativia?
- Mitä yrittäjien kokemuksista voi oppia omaa tulevaisuutta varten?

Kokonaisuus on suunniteltu toteutettavaksi yhden 45 minuutin oppitunnin aikana. Materiaali sisältää valmiin juoksutuksen, kaksi yrittäjätarinaa sekä videoihin liittyvät keskustelu- ja vertailukysymykset. Materiaalin lopussa on myös toiminnallinen tehtävä, jolla voi halutessaan korvata toisen videon.

Materiaali on tuotettu Yrittäjän päivän kunniaksi. Materiaalin ovat tuottaneet Oulun kaupungin Työn Taitajat -ohjelma, jonka tavoitteena on tuoda työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia tulevaisuuden mahdollisuuksia tutuksi eri ikäryhmille pedagogisesti mielekkäällä tavalla, yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan Nuorten Yrittäjien kanssa.

Kokonaisuus sisältää

- Opettajan valmiin tuntisuunnitelman
- Joona Takkulan ja Kristiina Karvonen Penttilän yrittäjätarinat
- Videoiden katselua ohjaavat kysymykset
- Lyhyen parikeskustelun ja yrittäjätarinoiden vertailutehtävän
- Yhteisen keskustelun ja oppitunnin lopetuksen

Vinkit toteutukseen

- Tutustu juoksutukseen ja avaa molemmat videot valmiiksi ennen oppituntia.
- Näytä katselukysymykset oppilaille ennen ensimmäistä videota.
- Keskustelut voidaan toteuttaa pareittain tai 3–4 oppilaan ryhmissä.
- Kaikkia kysymyksiä ei tarvitse käsitellä yhteisesti. Opettaja voi valita ryhmälleen sopivimmat.
- Materiaali ei edellytä aiempaa tietoa yrittäjyydestä.

Opettajan käsikirjoitus

- **Arvioitu kesto:** 45 minuuttia / 1 oppitunti
- **Videot:** Joona Takkulan yrittäjätarina ([videolinkki](#)), noin 14 minuuttia, ja Kristiina Karvonon-Penttilän yrittäjätarina ([videolinkki](#)), noin 17 minuuttia
- **Työskentely:** videoiden katselu, parikeskustelu ja yhteinen keskustelu

Oppitunnin tavoitteet

- Oppitunnin jälkeen oppilas ymmärtää, että yrittäjyyteen voi päätyä monenlaisten vaiheiden kautta.
- Oppitunnin jälkeen oppilas tunnistaa yrittäjyyteen liittyviä mahdollisuuksia, vastuita ja haasteita.
- Oppitunnin jälkeen oppilas tunnistaa yrittäjyydessä ja työelämässä tarvittavia taitoja.
- Oppitunnin jälkeen oppilas osaa vertailla kahden yrittäjän kokemuksia.
- Oppitunnin jälkeen oppilas harjoittelee havaintojen tekemistä, keskustelua ja ajatusten perustelemista.

Oppitunnin tarkoituksena ei ole ohjata kaikkia oppilaita yrittäjiksi. Tavoitteena on antaa yrittäjyydestä innostava mutta realistinen kuva sekä auttaa oppilaita tunnistamaan taitoja, joita tarvitaan yrittäjyyden lisäksi opiskelussa ja muussa työelämässä.

Oppitunnin eteneminen

AIKA	OSIO
3 min	Aloitust ja katselutehtävä
15 min	Joona Takkulan yrittäjätarina (videolinkki)
2 min	Nopea parikeskustelu
18 min	Kristiina Karvonon-Penttilän yrittäjätarina (videolinkki)
5 min	Vertailutehtävä parei: Yrittäjyyden kaksi puolta
2 min	Oppitunnin lopetus
	Jos kaksi videota on ryhmälle liikaa, voit korvata toisen toiminnallisella tehtävällä, joka on materiaalin lopussa.

1. ALOITUS JA KATSELU TEHTÄVÄ, 3 MINUUTTIA

Tänään tutustumme yrittäjyyteen kahden yrittäjän oman tarinan kautta. Suomessa vietetään Yrittäjän päivää 5.9. Päivän tarkoituksena on nostaa esiin yrittäjyyttä, yrittäjiä ja yritteliästä toimintaa.

Yrittäjyyteen ei ole yhtä oikeaa reittiä. Yritystoiminta voi alkaa omasta kiinnostuksesta, osaamisesta, kokeilusta tai mahdollisuudesta, johon uskaltaa tarttua. Suunnitelmat voivat myös muuttua matkan aikana. Katsomme kaksi erilaista yrittäjätarinaa. Tarkoituksena on selvittää, mitä yhteistä tarinoissa on ja miten yrittäjien polut eroavat toisistaan.

Esitä oppilaille kysymys: **Mikä sana tai ajatus sinulle tulee ensimmäisenä mieleen yrittäjyydestä?**

Pyydä muutamaa oppilasta kertomaan napakka vastaus. Kysymykseen voidaan palata oppitunnin lopussa.

YRITTÄJÄTARINOIDEN KATSELU- JA KUUNTELUTEHTÄVÄ OPPILAILLE

Kiinnittäkää molempien videoiden aikana huomiota kolmeen asiaan:

- Mitkä valinnat tai tapahtumat vaikuttivat yrittäjän polkuun?
- Mitä taitoja tai ominaisuuksia yrittäjä tarvitsi?
- Mitä yrittäjyys antoi yrittäjälle ja mitä se häneltä vaati?

2. JOONA TAKKULAN YRITTÄJÄTARINA, NOIN 14 MINUUTTIA

Kiinnittäkää Joonan tarinassa huomiota erityisesti kokeilemiseen ja tekemällä oppimiseen. Pohtikaa myös, miten yrittäjän työ ja vastuu muuttuivat yrityksen kasvaessa.

Videossa nousevat esille esimerkiksi:

- kokeileminen ja tekemällä oppiminen
- yrityksen perustaminen ja kasvattaminen
- työnantajana toimiminen
- yrittäjyyden tarjoama vapaus
- pitkäjänteinen työskentely

3. NOPEA PARIKESKUSTELU, 2 MINUUTTIA

Kertokaa parillenne yksi asia, joka jäi Joonan tarinasta mieleen. Keskustelkaa sen jälkeen lyhyesti:

- Mitä Joon oppi tekemisen ja kokeilemisen kautta?

Pyydä yhtä paria kertomaan yksi havainto. Siirry sen jälkeen suoraan seuraavaan videoon.

Jos aikataulu on viivästynyt, parikeskustelu voidaan jättää väliin ja kysymys käsitellä molempien videoiden jälkeen.

4. KRISTIINA KARVONEN PENTTILÄN YRITTÄJÄTARINA, NOIN 17 MINUUTTIA

Seuraavassa tarinassa yrittäjyyteen johtanut polku on erilainen. Kiinnittäkää huomiota siihen, miten Kristiinan suunnitelmat muuttuivat ja miten hän oppi käyttämään omia ominaisuuksiaan vahvuuksina.

Videossa nousevat esille esimerkiksi:

- suunnitelmien muuttuminen
- omien ominaisuuksien ja kokemusten tunnistaminen vahvuuksiksi
- sinnikkyys ja halu oppia
- epävarmuuden sietäminen
- vastuun ottaminen
- yrityksen kulut ja kannattavuus

5. VERTAILUTEHTÄVÄ: YRITTÄJYYDEN KAKSI PUOLTA, 5 MINUUTTIA

Oppilaat vertailevat yrittäjien kokemuksia, peilaavat niitä omiin käsityksiin ja muodostavat niiden perusteella käsityksen yrittäjyydestä. Tehtävä tehdään pareittain tai 3–4 oppilaan ryhmissä.

Molemmat yrittäjät kertoivat yrittäjyyden tarjoamista mahdollisuuksista, mutta myös siihen liittyvästä työstä ja vastuusta. Kokoatte nyt videoiden ja omien ajatusten perusteella yrittäjyyden kaksi puolta.

Keskustelkaa ja kirjatkaa ylös:

- Vähintään kaksi asiaa siitä, mitä yrittäjyys antaa työelämän näkökulmasta.
- Vähintään kaksi asiaa siitä, mitä yrittäjyys vaatii yrittäjältä.
- Vähintään kolme taitoa, joita yrittäjä mielestänne tarvitsee.
- Ainakin yksi havainto kummastakin yrittäjätarinasta.

Valitkaa lopuksi yksi listoillanne oleva taito, jota tarvitaan yrittäjyyden lisäksi myös koulussa tai harrastuksissa.

Jos oppilaiden työskentely ei käynnisty, voit esittää seuraavia kysymyksiä:

- Millaista vapautta yrittäjyys voi antaa?
- Mistä yrittäjä kantaa vastuuta?
- Mitä yrityksen kasvaminen voi mahdollistaa?
- Miksi yrittäjä tarvitsee sinnikkyyttä?
- Mitä epävarmuuden sietäminen tarkoittaa käytännössä?
- Miksi yrityksen tuloista ja menoista täytyy huolehtia?
- Mitä työnantajana toimiminen vaatii?

6. YHTEINEN LOPETUS, 2 MINUUTTIA

Pyydä lyhyet vastaukset kolmelta parilta tai ryhmältä:

- Mitä yrittäjyys voi antaa?
- Mitä yrittäjyys vaatii?
- Minkä taidon valitsitte sellaiseksi, jota tarvitaan myös muualla?

Videoiden perusteella yrittäjyys voi antaa vapautta, mahdollisuuden toteuttaa omia ideoita ja tilaisuuden rakentaa jotakin uutta. Samalla yrittäjyys vaatii pitkäjänteisyyttä, uuden oppimista, vastuun ottamista ja kykyä toimia myös epävarmoissa tilanteissa. Yrittäjyys ei ole jokaiselle ainoa tai oikea tulevaisuuden vaihtoehto. Videoilla näkyneet taidot ovat kuitenkin hyödyllisiä kaikille. Yritteliäisyys voi tarkoittaa esimerkiksi oma-aloitteisuutta, ongelmien ratkaisemista, yhteistyötä ja rohkeutta kokeilla.

Palaa halutessasi alun kysymykseen: Muuttuiko jokin yrittäjyyteen liittyvä ajatuksesi videoiden perusteella?

LISÄMATERIAALI / VAIHTOEHTOINEN MATERIAALI

TOIMINNALLINEN TEHTÄVÄ: HUOMAA TARVE, KEKSI RATKAISU, 15 MINUUTTIA

Oppilaat harjoittelevat ympärillään olevien ongelmien, tarpeiden ja kehittämismahdollisuuksien tunnistamista. He kehittävät valitsemaansa tarpeeseen alustavan ratkaisun. Tehtävä tehdään pareittain tai 3–4 oppilaan ryhmissä.

Opettajan alustus, 2 minuuttia

Moni yritysidea alkaa arkisesta havainnosta. Jokin asia on hankalaa, hidasta, kallista, epäselvää tai puuttuu kokonaan. Yritteliäs ihminen huomaa tarpeen ja alkaa miettiä siihen ratkaisua.

Seuraavaksi tarkastelette omaa arkeanne ja ympäristöänne. Tehtävänä ei ole suunnitella valmista yritystä. Tärkeintä on huomata tarve ja keksiä siihen mahdollinen ratkaisu.

Vaihe 1: Valitkaa tarkastelunäkökulma, 2 minuuttia

Valitkaa yksi teitä kiinnostava ympäristö tai aihe:

- koulu ja opiskelu
- nuorten arki ja hyvinvointi
- harrastukset ja vapaa-aika
- koti tai lähiympäristö
- digitaaliset palvelut ja sosiaalinen media
- ympäristö ja kestävä elämä
- liikkuminen

Esimerkkejä tarvittaessa

- Nuorten on vaikea löytää tietoa alueen maksuttomista harrastuksista. Ryhmä suunnittelee palvelun, joka kokoaa tiedot yhteen.
- Koulussa syntyy paljon tavara- tai ruokahävikkiä. Ryhmä kehittää tavan vähentää sitä.
- Uuden oppilaan on vaikea tutustua koulun ihmisiin ja käytäntöihin. Ryhmä suunnittelee vertaisopastuspalvelun.
- Käyttämättömät urheiluvälineet jäävät koteihin. Ryhmä suunnittelee nuorten välinevaihdon.
- Nuoret kaipaavat turvallista ja edullista tekemistä vapaa-ajalle. Ryhmä suunnittelee tapahtuman tai palvelun.

Vaihe 2: Etsikää tarpeita, 3–4 minuuttia

Kirjatkaa valitsemastanne aiheesta mahdollisimman monta ongelmaa, tarvetta tai asiaa, joka voisi toimia nykyistä paremmin. Tässä vaiheessa ajatuksia ei tarvitse arvioida.

Apukysymyksiä:

- Mikä vie ihmisiltä turhaan aikaa tai vaivaa?
- Mikä aiheuttaa toistuvasti hankaluuksia?
- Mitä nuoret tarvitsevat, mutta eivät tällä hetkellä saa?
- Mitä voisi tehdä helpommin, turvallisemmin tai kestävämmiin?

- Minkä asian toivoisitte toimivan nykyistä paremmin?
- Voisiko jokin ryhmän osaaminen tai kiinnostuksen kohde auttaa muita?

Vaihe 3: Kehittää ratkaisu, 6 minuuttia

Valitkaa yksi havaitsemanne tarve. Keskustelkaa ja kirjatkaa vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Minkä ongelman tai tarpeen huomasitte?
- Keitä asia koskee?
- Millainen tuote, palvelu, tapahtuma tai uusi toimintatapa voisi auttaa?
- Mitä hyötyä ratkaisusta olisi?
- Mikä olisi ensimmäinen pieni askel idean kokeilemiseksi?

Ratkaisun ei tarvitse olla täysin uusi. Myös olemassa olevan tuotteen, palvelun tai toimintatavan parantaminen on ongelmanratkaisua.

Vaihe 4: Valmistautukaa esittelyyn, 2 minuuttia

Valmistelkaa enintään 30 sekunnin esittely, jossa kerrotte:

- Minkä tarpeen havaitsitte?
- Millaisen ratkaisun keksitte?
- Mikä olisi idean ensimmäinen pieni askel?

Vaihe 5: Ryhmien esittelyt, 3–5 minuuttia

- Pyydä ryhmiä esittelemään ideansa. Yhden esittelyn pituus on enintään 30 sekuntia.
- Voit esittää esittelyn jälkeen yhden jatkokysymyksen:
 - Mikä ideassa on erityisen hyödyllistä?
 - Miten ideaa voisi kokeilla käytännössä?
 - Keneltä ryhmä voisi pyytää palautetta?
 - Mikä idean toteuttamisessa voisi olla haastavaa?

OPPITUNNIN LOPETUS, 2 MINUUTTIA

Tänään näimme, että yrittäjyys ei ala aina valmiista suunnitelmasta. Se voi alkaa kokeilusta, omasta kokemuksesta tai siitä, että joku huomaa ympärillään tarpeen ja päättää etsiä siihen ratkaisua. Yritteliäisyys ei tarkoita vain yrityksen perustamista. Se tarkoittaa myös mahdollisuuksien huomaamista, uuden kokeilemista, ongelmien ratkaisemista ja omien ideoiden viemistä eteenpäin.

Työskentelyn helpottaminen

- Anna ryhmille valmis aihe tai tarve, johon ne kehittävät ratkaisun.
- Toteuta tarpeiden ideointi koko luokan yhteisenä keskusteluna.

Työskentelyn syventäminen

Nopeasti etenevät ryhmät voivat lisäksi:

- Keksiä idealle nimen.
- Määritellä tarkemmin, kenelle ratkaisu on tarkoitettu.
- Pohtia, miten mahdolliset käyttäjät saisivat tietää ratkaisusta.
- Tunnistaa yhden ideaan liittyvän haasteen ja keksiä siihen ratkaisun.
- Suunnitella, keneltä ja miten ideasta voisi kerätä palautetta.
- Arvioida, mitä osaamista tai yhteistyökumppaneita idean toteuttaminen vaatisi.